

חינוך בפרשה - האזינו 'שובה'

וקרבתנו מלכנו...

אב מיואש הגיע אל מרנא הבעל שם טוב ז"ע עם בנו, נער שנשט לחלוטין את דרך התורה והתנהגו בגסות. האב ביקש שהרבי יוכיח את הבן ויגזור עליו תעניות וסיגופים קשים כדי להחזירו למוטב. הבעש"ט הקדוש ביקש מהנער להישאר להתארח בביתו כמה שבועות.

הבעש"ט לא העיר לנער על התנהגותו ולו פעם אחת. הוא קירב אותו, לקחו כבן-לויה כשיצא, שוחח עימו בגובה עיניים על השדות והטבע שאהב, העניק לו יחס והאיר לו פנים. באחד הימים, כשהנער סייע לו בעניין קטן, הביט בו הבעש"ט ואמר "יש לך לב טוב וידיים מוכשרות. אדם עם לב כזה יכול להאיר את העולם". אך לא הוסיף 'דרישות'. המשפט נגע בעומק נפשו של הנער.

שאלו החסידים את רבם הק' מדוע אינו מורה לנער לקיים מצוות, השיב הבעש"ט "בגד מלוכלך מאוד, אם נשפשף אותו בכוח - הוא יקרע. הדרך היא להשרות אותו במים חמים ובסבון, והלכלוך יימס מאליו. נפשו של הנער היתה זקוקה להשריה של אהבה ועידוד. כעת, כשהוא מרגיש את האור, הוא יבין בעצמו שבגדי החול כבר אינם מתאימים לו, ומאליו יחליף אותם בבגדי שבת".

מתוך הליוי המעצים והסבלני הזה, השינוי צמח מבפנים. הנער החל לשאול, ללמוד ולשוב אל הדרך בהדרגה ומתוך בחירה פנימית. הוא אכן החליף ל'בגדי שבת' בעצמו. מאליו. באהבה.

כדי להשתנות, ילדינו ותלמידינו זקוקים לנו. לא לגערות ותוכחות. הם זקוקים לנו. לנשמתנו. לחום שיוצא מליבנו. ילד ונער שחש אהוב ומקובל, מתחיל להשתקם ולשפר את עצמו. הוא רוצה לרצות אותנו במעשיו.

בצעירותי שמעתי שיחות מוסר מרבותי. סבוך הייתי בחבלי יצה"ר אך צמאתי לדבר ה'. אחד מרבני הישיבה היה רגיל לשנן באוזניו אִמְרָתוֹ של רבינו הק' מקוצק ז"ע: "תשובה אורכת רגע אחד בלבד - איין אמת'ע ניין!" הִכְרָז בפני יצר הרע לא! אמיתי אחד, וזהו... כבחור מטולטל יצאתי מיואש. צעיר הייתי, טרם יכולתי להבין עומק הדברים. רב הישיבה הכיר 'ווארט' זה, אך לא עשה בו שימוש נכון. לצעירים זה מרחיק, מייאש.

משה רבינו קורא בתחילת פרשתנו: הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶדְבְּרָהּ, וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמָרִי פִי. לאנשים שְׁמָמִים, קדושים, 'מדברים', גם בדיבור קשה. להם 'דיבר' הרבי מקוצק. אך לקרובים לארץ, ילדים, נערים מקורקעים ועמי הארץ 'אומרים', באמירה רכה. 'אמרי פי' - אמירה רכה היוצאת ממני. כך ממשיך משה: יֵעָרֵף כְּמָטָר לִקְחִי, תִּזְלַל כְּטָל אֶמְרָתִי. לבעלי מושגים מרוממים התורה 'עורפת' כמו גשם חזק, לימוד עמוק, להם משמיעים דברים קשים כגידים. ויש 'רמת מתחילים', ולהם - טל רך ועדין. לא נשיג 'לקח מטר' בלי להקדים 'אמרי טל'.

מחנך מעודד את תלמידיו בצעדיהם, שמח באמת בכל פסיעה קטנה. יש ר"מ הגוער בפנים חמורות מול נער מתמודד - בכך הר"מ מראה פנים 'כאילו' הוא קדוש מאוד ואינו סובל סרך עבירה... בחורים רבים נפלו בדרך העולה בית ה', כי הר"מ לא הבין את מצבו ומאמציו. לא ראו את הישגיו אלא את המרחק שעוד נותר לו...

זכיתי לשמוע כמה פעמים כיצד מו"ר שליט"א מדבר בפני בחורי ישיבה שיש "להפנות גב" לעלמא דשיקרא ולדבוק באור התורה המטיבה נר ה' נשמת אדם. כשהוא מדבר על 'הרחוב' הנוצץ ועל הגירוים לפטפטת וסקרנות וכדו', שמעתי מפטיר בְּאִגְבִּיּוֹת "בגילכם הייתי כמותכם, לא הייתי יותר טוב...". כמאזין בוגר אני מתחזק מזה. בין השורות שומע בחור "אתם נורמליים!". אתם בדרך הנכונה, רק תמשיכו לצעוד. די עם האשליה שרק אלה "שנולדו על ההר" להם חלק ונחלה... דווקא לנמוכים המתמודדים יש יכולת מיוחדת להתרומם. הם 'הכו שורש' עמוק עמוק בארציות, וכעומק השורשים תִּנְשָׂא צמרת האילן. הבה נעודד! נתמוך!

'עשרת ימי תשובה', לא ב'זבנג' אחד. כשילד עושה 'דבר אחד' טוב, נעודדו על עשייתו זו. נתאפק מלשאול "ומה הלאה" או "בפעם הבא". הוא שואף - יותר ממך - להצליח ולהתקדם. השמחה שלך, המילה הטובה מהווה עבורו טל תחיה. אל תהרוס ע"י תוספת דרישות. בבנייה לא ניתן לזרז הליכים! קומה אחר קומה.

רבש"ע! השיבנו אליך ונשובה. הושט לנו ימינך האוהבת, אנו צמאים לקרבתך, המטיבה והמעודדת!

גמר חתימה טובה!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

להזמנות הרצאות : 123ymm@gmail.com